

tog sig den temmelig store Frihed at lægge mig Ytringer i Munden og tilskrive mig Henfigter, som jeg paa det Bestemteste maa „tilbagevise“. Seg har ikke sagt det Allermindste om, at dette Andragende v'rdner om Sindsforvirring, eller at Underkriverne led af Noget, der lignede Sindsforvirring. Det er langt fra, at jeg i denne Henseende har stillet de to Ting sammen med hinanden, nemlig Andragendet fra Hærtel og Andragendet fra Herning. Seg var nødt til at omtale dem lige efter hinanden; jeg kunde gjerne have gjort en Pause paa 5 Minuter, hvis Forretningsordenen tillod det, men i alt Fald, Veiret traf jeg virkelig derimellem. Hvad det egentlig er mig om at gjøre at faae sagt, er dog ikke dette — jeg tilstaar, jeg lægger ikke saa megen Vægt paa den Slags rent personlige Ytringer —, men det, at det ærede Medlem siensynlig ikke veed, hvad det egentlig er, der danner Forskjellen mellem dette Andragende og f. Ex. det Spandesse Lovforslag, forskjellige Forslag, som have været inde for Kirkekommissionen, og forskjellige Tanker om Reformen, som her ere komne frem. Det, som er det Karakteristiske for Andragendet, er, at de Bekomvende forlange Rigsdagens Medvirkning til, hvorledes Noget skal være ordnet ikke blot paa den kirkelige Lovgivnings Omraade, men indenfor Folketirken (Th. Nielsen: Hvad er der i Veien derved?). Det, som Andragerne iore imod, det er, at et borgerligt Høgtæskab skulde kirkelig stadfæstes, naar det var indgaaet mellem Medlemmer af Folketirken; men baade Spandet og Forskjellige, som i sin Tid have foreslaaet en Lov om borgerligt Høgtæskab, have aldrig indladt sig paa at afgjøre, i hvilket Forhold Folketirken som saadan skulde stille sig til borgerlig Bielse, og navnlig kunde det aldrig være faldet Spandet ind, at Folketirken skulde være uberettiget til at fordre af sine Medlemmer, at de skulde lade et borgerligt indgaaet Høgtæskab billige af Kirken. Men dette er netop det, som disse Andragere paa ingen Maade ville; de bede om: „Naar vi komme tilbage til Folketirken, maa vi saa ikke slippe for at faae vort borgerlige Høgtæskab helliget af Folketirken“. Dette, siger jeg, er et Forhold, angaaende hvilket Rigsdagen, Lovgivningsmagten her i Danmark, ikke har Noget som helst at afgjøre, og som den ikke skal afgjøre; vi skulle ikke sidde her og skrive Regler for Folketirkens indre Tugt og Disciplin. Sverken om Skriftemaal eller Altergang eller kirkelig Helligelse af borgerligt indgaaet Høgtæskab skulle vi vedtage Noget som helst; det ligger udenfor os. Vi ere ikke Folketirkens Repræsentation i den Forstand; vor Myndighed gjælder kun, hvor Kirke og Stat mødes, men ikke indenfor Kirkens egne Grændser. Dette har det ærede Medlem ikke forstaaet, og jeg tvivler paa, at det vil lykkes mig at faae ham til at forstaa det i den korte Tid, der er tilbage af Mødet og Samlingen.

Ministeren for Kirke og Undervisningsvæsenet (Fischer): Til rigtig Forstaaelse af mine tidligere Ytringer finder jeg Anledning til at gjøre opmærksom paa, at jeg ikke kjender Mere til denne Sag, end hvad der staar trykt her i Betænkningen. Som en Følge deraf har jeg aldrig set eller haat Leilighed til at se det Andragende, som nu har været omtalt af to ærede Medlemmer og gjort til Gjenstand for nærmere Overveielse med Hensyn til Indholdet. Derksom Indstillingen vedtages, vil jeg vel faae Leilighed dertil; men da der er Spørgsmaal om, hvorledes Andragendet egentlig skal forstaaes, og da jeg slet ikke har set det, saa vil jeg antage, at man finder det rigtigt, at jeg opsætter at sige Noget derom, indtil jeg har faaet Andragendet at se.

Formanden (Krabbe): Seg tror at skylde Thinget den Oplysning, at der er indtegnet 8 Valere. Seg vil henstille til ærede Medlemmer at have for Die, at de Spørgsmaal, som ere berørte i de forskjellige Andragender, ofte ikke efter deres Natur ere egnede til eller kunne ventes at blive udbatterede i deres hele Omfang, men at Gjenstanden for Debatten egentlig kun er den at betragte Andragerernes Indhold for saa vidt, som der deri maatte findes Motiver til at henvise dem til Ministeriet eller til ikke at gjøre dette.

Th. Nielsen: Seg skal dog minde om, at det ærede Medlem for Kjøbenhavn's 5te Valgkreds (Wille) udtrykkelig sagde, at Andragendet fra Herning for saa vidt lignede Andragendet fra Bager Hærtel, som disse Andragender ikke burde være bragte ind her, men at Udvalget burde have ladet det dø en stille Død, og han gjorde derefter sit Muligste for at latterliggjøre Andragendet fra Herning helt igennem; dette er dog faktisk. Seg skal dernæst, naar det ærede Medlem troede, at jeg ikke havde forstaaet det, sige, at han dog ikke har forpagtet al Forstand og særligt Dybsind, hvor megen Dygtighed jeg end ellers kan have mærket hos ham (Bust: Paa det religiøse Omraade!). Ja, et æret Medlem her spøjede til: Paa det religiøse Omraade; denne Begrændsning lader jeg staa for hans Regning. Men jeg skal sige, at her foreligger i Kirkekommissionens Betænkning Side 785 et Lovforslag, hvis første Paragraf lyder saaledes: Høgtæskab skal stiftes ved en borgerlig Handling (Wille: Det er noget Andet). Det er ikke noget Andet; naar vi faae et saadant Lovforslag, kan jeg forstikke de ærede Herrer, at saa er et saadant Andragende overflødig; det er altsaa ikke noget Andet. Men jeg spørger det ærede Medlem eller den ærede Minister, om han mener, at det er Præsterne, der skulle afgjøre, om Folks Høgtæskab, naar de vende tilbage til Folketirken igjen, da skal have kirkelig Bielse for at være gyldigt. Er det ikke Lovgivningen, er det ikke Loven, der skal afgjøre det? Er det Præsterne, der skulle afgjøre